

Çin porseleni zehir saçıyor

Fotoğraflar: Volkan YILDIRIM

Dünyaca ünlü Kütahya Porselen'in sahibi Nafi Güral, Kütahya Erkek Sanat Enstitüsü mezunu bir çelebi adam. Ağzını açar açmaz sanıyorsunuz ki Harvard mezunu. O ne retorik, o ne olgunluk, o ne dünya görüşü, o ne üretim ve finans saile reisliği, o ne alçakgönüllülük. Bir insan kendini ancak bu kadar yetiştirebilir, pes doğrusu.

Düşünsenize, 44 yaşında özel öğretmen tutup 2 yıl, her gün 2 saat ders alarak anadili gibi İngilizce öğrenmiş. Eşi Gülsüm tam bir Anadolu hanımefendisi. Seramik bölümünü yöneten Fenerbahçe tutkunu sempatik oğlu Erkan ile güzel kızları seramikçi Sema Sürmeli ile İstanbul'da okuyan Hediye de ailenin gözbebekleri. Yakışıklı damat, EĞİAD Başkanı Onur Sürmeli dersiniz bir başka beyefendi. Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası ve TOBB konsey başkanlıklarını sürdüren Nafi Güral, 1945 Kütahya doğumlu. 4 kuşak Kütahyalı Gürallar, 1960'larda Türkiye'nin en ünlü kereste firmasının sahibiymiş. 1970'lerde Değirmisaz'daki kömür ocaklarını işletmişler. 1984'te ise halk şirketi olarak kurulan, Türkiye'nin 2. porselen fabrikası Kütahya Porselen'in hisselerini bankalardan devralmışlar. Nafi Güral, doğup büyüdüğü kent için her daim seferber.

Nafi Güral Fen Lisesi'nden yeni hizmete açtıkları 5 yıldızlı Güral Harlek Termal Oteli'ne, Eskişehir yolu üzerindeki Saklı Dünya'ya kadar.

Kütahya Porselen fabrikaları kapılarını ilk kez bize açtı. Önlük giyip çamur yoğurduk, saatlerce gezdik, fırın önlerinde yandık, piştik.

Sonra Güral Harlek'e döndük, kaplıcaya girdik. Sonra da bahçedeki çam ağacının gölgesinde gördüklerimizi, duyduklarımızı yazdık.

YENER SÜSOY
röportajı

■ Türkiye'nin pek çok yerinde olduğu gibi, Kütahya'nın giriş ve çıkışında ucuz Çin malları satan dükkanlar var.

- Yener Bbey, paradan para kazanma devri bitti, şimdi tasarımdan para kazanılıyor. Bizim gibi, tasarımı anlayışını benimsemiş olanlar, Çin korkusuna kapılmaz. Biz iç pazarda Çin'den etkilenmiyoruz, kaliteli ürün, özel tasarım ve kabul edilebilir fiyatlarımızla onların hedef kulvarının dışındayız. Sıradan bir Çin malı, emsalsiz Kütahya porseleninin, çinisinin yerini tutabilir mi? Alelade Çin malları, Kütahya çinisi, porseleni olarak yutturuluyor; bunları alanlara şaşıyorum. Çin kökenli ucuz ürünlerin dekorunda veya sırtında, ucuzu çıksın diye "kurşun kadmiyum" kullanılıyor. Bunlar hem bizim laboratuvarımızda, hem de Ankara'da yapılan bilimsel incelemeler sonucunda kanıtlandı. Kurşunun insan sağlığına çok ciddi zararları olduğu zaten biliniyor. Dünyada başka hiçbir ülkede bizdeki gibi başboşluk yok. Her şeyden önce ürününüzün sağlık sertifikası olacak.

Ürünlerimiz, İsrail'e girerken oradaki en hassas laboratuvarlarda titizlikle inceleniyor. Ürününüzü İsrail topraklarına sokabiliyorsanız, en yüksek standarttasınız demektir. Eğer ürününüz uygun kalitede değilse, imhası için bütün masrafı sizden alıyorlar. Çin'den ithalatta en son moda, gözü kapalı konteyner satın almak. Mesela bin dolarlık bir konteyner satın alıyorsunuz ama, içinden ne çıkacağını bilmiyorsunuz. Ayakkabı çekeceği de çıkabilir, tarak da, kağıt peçete de, şapka da, bunların hepsi de. Bazı uyanıklar, oralarda satılmayan ne kadar mal varsa konteynerlere doldurup bize pazarlıyor. Ne kalite garantisi var,

Kütahya Porselen'in sahibi Nafi Güral, seramik bölümünü yöneten tutku derecesinde Fenerbahçeli oğlu Erkan ve üretim geliştirme sorumlusu olan kızı Sema Sürmeli ile.

ne de zaman. Bu mallar gümrükten nasıl geçiyor bilmiyorum, normalde beyana tabi olması lazım. Türk sanayicileri olarak, devletimizden bir an önce gümrüklere hakim olmasını bekliyoruz.

PORSELENCİLİKTE DÜNYA BİZİ İZLİYOR

■ Nafi Güral'dan daha iyi kim bilebilir, Türk porselenin dünyadaki konumunu...

- Dünyada bizden daha kaliteli, daha vasıflı porselen üreten bir fabrika, hatta bir ülke yok. Porselencilikte biz dünyayı değil, dünya bizi takip ediyor. Buna rağmen, Türkiye'deki çoğu porselen fabrikası kendi porselenine güvenmediği için yabancı isimler

kullanıyor. Biz de ürettiğimiz porselenlere yabancı ülke damgası vursak, rahatlıkla iki 2 kat fiyatına satırız. Ama, biz ülkemize, Kütahya'mıza, kendi alın terimize inanıyoruz, ürünlerimizle gurur duyuyoruz. Dünyadaki bütün teknik gelişmeleri yakından izliyoruz, en üstün laboratuvarlara sahibiz. Güral ailesi olarak Türk porselen piyasasının yaklaşık yüzde 75'ine hakimiz. Dünyada aile olarak ilk sıradayız, Avrupa'da ise birinciyiz. Toplam 120 milyon sofra eşyası üretiyoruz, sadece bizim fabrikanın 170 bin metrekare kapalı alanı var, 2400 kişi çalışıyor.

Yener Bey, porselen eşya değildir, bir kültürdür, yarınların antikasıdır. En önemlisi, porselen sağlıklıdır. Porselenin inceliği kadar

beyazlığı da kalitesi için önemli bir göstergedir. "Opak" dediğimiz kar beyazı olmayacak, kesinlikle. Hakiki kaliteli bir porselende, derinliğinde "mavi" görebildiğimiz bir beyazlık olur. Bu mavilik, sırtın içindeki ana madde "masse"nin görüntüsüdür aslında. Göz yanılması var mı diye beyazı ölçen aletlerimiz de var ama, hâlâ en geçerli yöntem gözle kontrol.

25 MİLYARLIK PORSELEN VAZO

■ Evde, lokantada, özellikle tavernada tabak kırıldıkça Nafi Bey'in yüreği yağ bağlıyor olmalı... (Mı acaba?..)

- Bir porselen kırıldığında tahmininizin aksine sevinmem, yüreğim yanar. Siz de gördünüz, bu iş o kadar emek-yoğun ki, her bir porselende işçilerimizden en üst düzeye kadar takım olarak herkesin alın teri var. Bunun için "Ateş saçan çiçekler" adını verdim kampanyamıza. Bir çamurun ne emeklerle nasıl bir güzelliğe dönüştüğünü kendi gözlerinizle gördünüz. Mesela odamda duran iki büyük vazo, dünyada ilk defa bu büyüklükte yapılan porselen vazo. Altın kabartma tekniğiyle yapıldı, yaklaşık 1.50 m boyunda. Hamit ustamız el tornasında şekil verdikten sonra bir ay kurutuldu. 1000 derecelik fırında pişirildikten sonra, 1400 derecede sır yapıldı. Ahmet Ercan ustamız da, sır üstü çalışmasıyla tamamen kendi hayali olan desenleri renklendirdi. Kullanılan gümüş 925 ayar. Böyle bir eser Çin vazolarıyla mukayese bile kabul etmez. Fiyatını sorarsanız, Ahmet ustanın "Seda" adını verdiği bu vazoların tanesinin satış fiyatı 25 bin YTL.

YARIN: BATI MARKA SATIYOR, BİZ İSE KALİTE